

ПОЕЗИЈАТА НА АЦО ШОПОВ НИЗ БИБЛИОГРАФСКИТЕ ЕДИНИЦИ НА ОДРЕДЕНИ ЕВРОПСКИ ЕЛЕКТРОНСКИ БАЗИ. ШОПОВ И ШТИП – НЕРАСКИНЛИВА НИТКА

Милена Ристова-Михајловска

Насловен вонреден професор, Филолошки факултет при
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
milena.mihajlovska@ugd.edu.mk

Апстракт: Во овој труд предмет на интерес се застапените библиографски единици од творештвото на Ацо Шопов во електронските бази на библиотечни податоци во неколку европски земји. Конкретно, се разгледуваат застапените дела на Шопов во библиотечните бази на: Македонија, Србија, Албанија, Црна Гора, Словенија, Босна, Бугарија, Косово. Во засебен дел од трудот се прави осврт кон една „изложба“ од Шопов што се чувала во Библиотеката во Штип, но е отуѓена и никогаш не е вратена. Се става акцент на легатите како библиотечни целини во европските земји и нивниот третман кај нас од каде како засегнат дел се јавува и Шоповата оставнина, при што се даваат препораки за понатамошни законски доизречувања. Во тој контекст се наведуваат и повеќегодишните активности во Градот под Исарот во чест на Ацо Шопов, чие име го носи Штипското роднокрајно одделение во НУ – УБ „Гоце Делчев“ – Штип. Базирањето е на фактот дека „новите“ простории на Библиотеката во употреба ги „пушта“ самиот Шопов – сведоштва поткрепени со кажувања и фотодокументација. Посочувањето на библиографските единици, нивното пребројување и статистички приказ, ја претставуваат поезијата на Шопов во европски контекст, од една страна, а неговото нераскинливо поврзување со Штип го гаат и спомените, и делата негови, и чувствувањата од денешните генерации.

Клучни зборови: *библиографски единици, легати, Шопов, библиотеки*

1. Шопов и Штип

Тезата „Шопов и Штип – нераскинлива нитка“ ја базираме на фактот дека уште во 1978 год. „новите“ простории на Библиотеката во Штип (се мисли на тогашната Народна библиотека, а сега Национална установа – Универзитетска библиотека „Гоце Делчев“ – Штип) во употреба ги „пушта“ самиот Шопов. Ова се сведоштва поткрепени со кажувања и фотодокументација, како и со ретки

книги и публикации што се чуваат во Роднокрајното одделение „Ацо Шопов“ во НУ – УБ „Гоце Делчев“ во Штип.¹

2. Застапеноста на Шопов во е-базите на европските библиотеки

Во првиот дел од овој труд зборуваме за застапеноста во дел од европските електронски бази на податоци на библиографските единици поврзани со Ацо Шопов. Конкретно, ги разгледуваме застапените дела на Шопов во библиотечните бази на следниве земји: Македонија, Србија, Албанија, Црна Гора, Словенија, Босна (и Република Српска), Бугарија и Косово. Нашето истражување го правиме преку пребарување во склоп на дигиталната платформа за библиотечна дејност „cobiss“ што ги опфаќа локалните, националните, факултетските, универзитетските библиотеки, како и академиите во споменативе земји.

2.1. За „cobiss“

COBISS – системот (од англиски: Co-operative Online Bibliographic System & Services или во превод „Заеднички интернетски библиографски систем и услуги“ со изговор „кобис“) е организациски систем што се користи да ги опслужи библиотеките во единствен библиотечно-информациски систем со каталогизација за позајмување.²

Во моментот, „cobiss – системот“ е во употреба во:

Словенија (COBISS.SI),

Босна и Херцеговина (COBISS.BH и COBISS.RS),

Македонија (COBISS.MK),

Србија (COBISS.SR),

Албанија (COBISS.AL),

Бугарија (COBISS.BG),

Косово (COBISS.KS) и

Црна Гора (COBISS.CG).

COBISS користат преку 1390 библиотеки за автоматизација на своето работење. COBISS.Net е мрежата, која ги поврзува COBISS – кооперативните библиографски системи на различни земји.

Поради софистицираното функционирање на оваа електронска платформа, адекватна на потребите во времето во кое живееме, одлучивме ова истражување да го направиме, користејќи ги можностите што ги нуди дигитализацијата во библиотечната дејност.

¹ Информации на база на лично истражување во Библиотеката во Штип во периодот од 2016 до 2018 год. и повторно во 2023 година за потребите на овој труд.

² <https://mk.cobiss.net/cobiss.htm>

Во платформата „cobiss“ рачно од страна на каталогизаторите се внесуваат потребните елементи и податоци за дигитално изготвување на е-каталожното картонче. Впрочем, сето она што своевременно го пребарувавме во картотеките, односно во унифицираните фиоки со каталожни картончиња, сега ни го овозможува оваа платформа. За точноста на истата, можеме да ставиме минимален процент на неверодостојност, во смисла на тоа дека ако ние бараме прецизна бројка на од нас таргетирани публикации и за истите добиеме податоци од оваа платформа, постои можност некоја книга (што е малку веројатно) од страна на библиотекарите – каталогизатори да не биде внесена сè уште во самиот електронски систем, а физички да е присутна во библиотеката. Со ова само го потенцираме едниот и единствен ризик во 100-процентната точност на нашето истражување.

Она што ние го пребаруваме во „cobiss – системот“ се библиографските единици што се однесуваат на Ацо Шопов по различни основи и во различните видови библиотечна граѓа.

Во описот на библиографската единица содржано е:

името на авторот,

името на делото,

местото и годината на издавање,

името на печатницата,

издавачот и

форматот.

Паралелно со ова има и детален опис на:

- застапените автори,
- видот на граѓата,
- содржински осврт и, секако,
- инвентарен број и
- библиотека или место на чување на самата публикација.

2.2. Библиографските единици за Шопов во Бугарија

Во бугарската електронска библиотечна база се среќаваат 11 библиографски единици што се поврзуваат со името на Шопов. Од тие 11 библиографски единици: 7 публикации се на бугарски јазик, 4 публикации се на македонски јазик. Од тие 11 библиографски единици: 6 се книги, односно монографски публикации, а 5 се статии, односно составни делови во публикации.

Сите 11 библиографски единици се напишани со кирилица.

2.3. Библиографските единици за Шопов во Албанија

Има 5 библиографски единици во албанската електронска база на

податоци и тоа: една е на македонски јазик; една е на албански јазик, една е на англиски; една е на словенечки и на хрватски; една е на македонски и албански.

2.4. Библиографските единици за Шопов во Босна и Херцеговина

Во електронската библиотечна база на Босна и Херцеговина (ваков е називот во „cobiss“), се чуваат 36 библиографски единици за Шопов од кои: 33 се монографски публикации, 2 се составни делови/статии и 1 грамофонска плоча. Во однос на писмото на кое се пишуваат, овие 36 библиографски единици се класифицираат како кирилични и латинични. Поточно, 20 од нив се пишуваат на латиница, а 16 се со кирилица.

2.5. Библиографските единици за Шопов во Република Српска

И Република Српска е опфатена со платформата „cobiss“. Поради тоа нашето истражување продолжува и кон електронските бази на библиографски единици во кои се застапени дела од Ацо Шопов, а се чуваат во библиотеките во Република Српска. Конкретно, станува збор за 27 различни библиографски единици од кои: 26 се книги, а една е составен дел во друга публикација. И тука станува збор за библиографски единици што се класифицираат според писмото на кое се испишани, па според тоа: 19 се со кирилично писмо, 8 со латиница.

2.6. Библиографските единици за Шопов во Косово

Во Косово се чуваат 5 библиографски единици што се однесуваат на делата на Ацо Шопов. Сите пет се со кирилично писмо. Сите пет се пишуваат на македонски јазик. Сите 5 библиографски единици датираат од 1976 година.

Станува збор за различни монографски публикации, и покрај тоа што се печатени во 1976 год. Сите 5 се чуваат во Академијата на науките и уметностите во Приштина.

2.7. Библиографските единици за Шопов во Црна Гора

Во библиотеките во Црна Гора се среќаваат 43 библиографски единици од кои: 35 се книги (монографски публикации); 5 се составни делови од публикации; 3 се музикалии.

Според јазикот на кој се пишуваат, се класифицираат на повеќе групи и тоа: српски – 20 библиографски единици; македонски – 17 библиографски единици; англиски – 3; црногорски – 2; француски – 1; германски – 1; повеќејазични – 1; хрватски – 1; словенечки – 1 библиографска единица.

Од тие вкупно 43 библиографски единици за делата на Ацо Шопов што се чуваат во Црна Гора, со кирилица се напишани 27 библиографски единици, а со латиница – 16.

2.8. Библиографските единици за Шопов во Словенија

Со оглед на тоа што библиотекиите во Словенија се исклучително снабдени, богати и со внесен библиотечен материјал во електронската база, реални се податоците во нашето истражување, а поврзани со библиографските единици што се наш предмет на интерес. Станува збор за 108 библиографски единици од кои: 88 книги (монографски публикации); 15 – составни делови; 6 се нотна граѓа; 2 се музикалии; 1 е звучна книга.

Според јазикот на кој се пишувани, се класифицираат на следниов начин: македонски – 80; словенечки – 13; српски – 11; англиски – 4; француски – 3; хрватски – 4; чешки – 1; есперанто – 1; германски – 1; повеќејазични – 1; словачки – 1.

2.9. Библиографските единици за Шопов во Србија

Фасцинантна е бројката на библиографски единици во библиотекиите во Србија. Тоа значи дека книжниот фонд е солидно збогатен со делата на Ацо Шопов. Во цифри, тоа значи дека во српските библиотеки се чуваат 221 различна библиографска единица од кои: 182 се книги, 31 се составен дел (дел од книга), 3 се објави во списанија, 2 се музикалии, 2 графики, 1 музика.

Според јазикот на кој се пишувани, и овде се класифицираат кон повеќето јазици и тоа: на македонски јазик се пишувани 148 библиографски единици; на српски – 59; на англиски – 3; на хрватски – 4; на словенечки – 3; на француски – 2; на словачки – 2; на чешки – 1; на германски – 1; на летонски – 1; повеќејазични – 1; на романски – 1; на руски – 1.

Од тие 211 библиографски единици: 191 се пишувани со кирилица, а 20 со латиница.

2.10. Библиографските единици за Шопов во Македонија

Очекувано е дека најголем број на библиографски единици за Шопов се чуваат во Македонија, односно македонските библиотеки располагаат со 801 библиографска единица, внесени во електронската база на податоци. Од тие 801 библиографска единици: 432 се статии, односно составен дел; 334 се книги; 13 припаѓаат кон нотна граѓа; 8 се музика; 7 се сликовна граѓа; 5 се однесуваат на списание, весник; 2 се звучен запис и 1 аудиокнига.

Во однос на јазикот на кој се пишувани тие 801 библиографска единица, според електронската статистика и според нашето истражување, истите се пишувани на 21 различен јазик и плус се јавуваат 3 библиографски единици како повеќејазични. Поточно, 712 библиографски единици или најголем дел од вкупниот број се пишувани на македонски јазик. На англиски јазик се напишани 29 од библиографските единици. На српски јазик се испишани 26; на француски – 14; на турски – 9; на хрватски – 10; на словенечки – 6; на албански – 4; на германски – 3; повеќејазични – 3; руски – 3; шпански –

3; бугарски – 2; италијански – 2; босански – 1; црногорски – 1; чешки – 1; есперанто – 1; унгарски – 1; ромски – 1; романски – 1; словачки – 1.

Во однос на писмото на кое се пишуваат, доминантно е кирилското писмо и тоа кај 730 од библиографските единици, а само 71 се пишуваат на латиница.

2.11. Библиографските единици за Шопов во штипската библиотека

Нашiot труд ја застапува тезата за врската меѓу Шопов и Штип од аспект на нераскинливост и трајно врзување, па според тоа истражуваме и во електронската база на штипската библиотека. Притоа, стигнавме до податокот дека во НУ – УБ „Гоце Делчев“ – Штип има 540 библиографски единици кои се чуваат на различните оддели и тоа:

- на Одделот за возрасни се чуваат 502 библиографски единици за роднокраецот, Ацо Шопов;
- на Одделот за деца – 286;
- во Библиобусот, односно подвижната библиотека „Инфобус“ се чуваат 239;
- на Академското одделение – 237.

За жал, констатирам пропуст околу електронското евидентирање на Роднокрајното одделение што го носи името на Ацо Шопов. Во суштина, Роднокрајното одделение во Штипската библиотека не е регистрирано во електронската база, а чува неверојатно богатство од книжина и реткости за кои ќе зборувам подолу.

Вкупниот број библиографски единици во Библиотеката во Штип, веќе рековме дека е 540, така што 506 од тие библиографски единици се испишани со кирилично писмо, а останатите, односно 34 библиографски единици се латинични. На македонски јазик се 492 библиографски единици; на српски – 15; на англиски – 14; на француски – 8; на турски – 6; на хрватски – 3; на албански – 2; на германски – 2; на италијански – 2; на словенечки – 2; на шпански – 2; бугарски – 1; чешки – 1; хрватски – 1; повеќејазичен – 1; руски – 1; словачки – 1 библиографска единица.

Во однос на граѓата кон која припаѓаат тие 540 библиографски единици, се класифицираат на следниов начин: 302 книги; 237 се статии, односно составни делови и една музи(ч)ка библиографска единица.

2.12. Шематски приказ на истражувањето

Врз основа на погоре разработените податоци во однос на бројот на библиографски единици за Ацо Шопов што се чуваат во библиотеките во неколкуте европски земји, за попрегледна состојба и попрегледни резултати од истражувањето, претставуваме шематски приказ. Целта е да се увиде застапеноста на делата на Ацо Шопов, роднокрајниот штипјанец и Македонски, наш, а европско – светски поет, во библиотечната граѓа.

Нашето истражување го прошируваме и со фактот за застапеноста на делата и публикациите од Ацо Шопов со превод на француски јазик во Библиотеката на Националниот институт за јазици ИНАЛКО во Париз, Франција каде лично за време на моите визитинг предавања во текот на изминативе години, го имам истражено делот за јужнословенска и македонска литература. Во македонското катче во Библиотеката на ИНАЛКО, доминантно место има творештвото на Ацо Шопов, но тоа е посебен сегмент за анализа што отвора нови теми и нови предмети на истражување.

3. За „изложбата“ – позајмена и никогаш невратена

Од личното теренско истражување по архивските кутии и бази на податоци во Националната установа – универзитетска библиотека „Гоце Делчев“ во Штип, а во рамки на проектот „Хронологијата на библиотекарството во Македонија“, наидов на еден документ што повлекува нешто друго. Поточно, потпишаниот Работен план за 1992 – 1993 година меѓу библиотеките од Штип и Благоевград ме поттикна да ја доистражам соработката на двете библиотеки во тој период.

Како официјален акт за понатамошна меѓународна соработка изготвен е и од двете страни е потпишан тој Работен план меѓу библиотеките од Штип и Благоевград. Тој работен план се однесува на периодот 1992 – 1993 година и со него се предвидени обострани:

- размена на реферати и статии,
- размена на информации,
- истражувачки работи,
- размена на изложби и литературни потреби на роднокрајни дејци,
- меѓусебна размена и
- меѓубиблиотечно позајмување.

Од бугарска страна директор на Благоевградската библиотека во тој период е Григорие Димитров, а од македонска страна директор на Штипската библиотека е Трајко Пиков.

Како Работниот план³, потпишан од штипска и благоевградска страна ме наведе да доистражам каква била понатамошната соработка меѓу двете библиотеки, едната од Македонија, другата од Бугарија?

„Изложба за Ацо Шопов – однесена во Бугарија и невратена оттаму...“
Зошто ваква увертира за еден навидум вообичаен акт?

Кога бев назначена за директорка на НУ – УБ „Гоце Делчев“ – Штип, посебна мистика во мојата интуиција имаа Роднокрајното одделение и старите

³ Работен план за соработка меѓу библиотеките од Благоевград и Штип, 1990 год. Извор: Документациска архива на НУ – УБ „Гоце Делчев“ – Штип, 1991 година (лично пребарување).

и ретки книги што се чуваат во Библиотеката. Не ми беше својствено дека во едно Роднокрајно одделение што го носи името на Ацо Шопов, не постои ниту еден негов личен факсимил, ниту еден стих испишан од големиот поет, кој и тоа како одиграл голема културно-општествена улога и за Библиотеката, и за Центарот за култура, и за градот. Прелистувајќи темелно низ целата оставнина во Роднокрајното одделение што го носи името на Ацо Шопов, се уверив дека ракопишани вредни тетратки, ливчиња, па дури и факсимилни копии има од други роднокрајни автори, но од Шопов – не. Почнав да се распрашувам меѓу повозрасните колеги, кои го имаат доживеано Шопов лично, пред себе, при отворањето на новиот објект на Библиотеката и се живи сведоци за времето што поминало. И во неколку искази, добив сведоштво дека такви факсимили од Ацо Шопов има. Па потем дека имало. Значи, веќе не се тука. И така, скришум, божем таинствено изречено, ја добив таа непотврдена информација дека факсимили имало, па негде ги однеле и потем не ги вратиле.

Во врска со соработката меѓу библиотеките од Штип и од Благоевград, важна да се приложи, е една изјава на директорот Пиков во едно подоцнежнo интервју од 2003 година во кое се вели дека поставка за Ацо Шопов е заборавена 13 години во Бугарија.

Во продолжение го пренесуваме интегрално прилогот оти изложбата е однесена во Бугарија во 1990 година, а изјавите во текстот подолу се сведоштво од Пиков.

„Триесетина големи врмени фотографии, авторски изданија на Ацо Шопов и на препевите на неговата поезија во странство, како и факсимили од оригинални ракописи на овој истакнат македонски поет, пред 13 години биле однесени во Бугарија со намера да се организира изложба во Благоевград, но оттогаш на поставката ѝ се губи секаква трага.

Во 1990 година, врз основа на потпишан договор за соработка меѓу Народната библиотека ‚Гоце Делчев‘ од Штип и Научно-универзалната библиотека од Благоевград, претставници на неколку културни установи од Штип ги посетиле библиотеката и уште неколку институции од културата во тој бугарски град.

Покрај разговорите за продлабочување на соработката, била однесена и поставката за Шопов, сопственост на НБ „Гоце Делчев“ од Штип. Било договорено изложбата да се отвори по неколку месеца во Благоевград, откако претходно делегација на тамошната библиотека ќе го посети Штип.

Но, оттогаш, поради кадровски, функционални и системски промени во работењето на двете библиотеки, контактите на овие две културни институции целосно се прекинуваат, па нема никакви сознанија за судбината на поставката за Шопов.

- „Изложбата требаше да биде организирана под името ‚Ацо Шопов – живот и дело‘. Но, од низа причини, повеќе субјективни отколку објективни,

не беше отворена. Дури можеле за сите овие години тие и да ја постават изложбата, без ние да знаеме. Во тоа, сепак, малку веруваме. Деновиве штипска културна делегација ќе го посети Благоевград. Се надеваме дека колегите од Благоевградската библиотека ги чуваат експонатите – вели Трајко Пиков, тогашен директор на Библиотеката во Штип. Оттогаш поставката не е вратена“.⁴

4. Момент што останува незаборавен, а ретко запишуван – врачениот КЛУЧ за Ацо Шопов при отворањето на новите простории на Штипската библиотека

4 мај 1978 година е значаен датум за Библиотеката, бидејќи на тој ден е реализирано свеченото давање во употреба на новата библиотечна зграда. Новиот објект на свечен начин е предаден во употреба од страна на Ацо Шопов кому во знак на благодарност му е предаден на симболичен и уште посвечен начин клучот на библиотеката во трајна сопственост. Фотографии од овој чин успеав да направам од сето она што како реткост стои во Роднокрајното одделение во Штипската библиотека. Од 2016 година сум „преокупирана“ со вредноста на тие фотографии и чест ми е што успеав да ги обелоденам пред научната јавност токму за време на презентирањето на овој труд во рамки на Конференцијата за Ацо Шопов во 2023 година. Во таа вредна, иако мала колекција, стојат фотографии од: свеченоста при пуштањето на новиот објект каде Трајко Пиков (лево) и Ацо Шопов (десно) стојат еден до друг. Истата фотографија, нормално, во помала резолуција, наоѓа место и во неколку монографски публикации поврзани со библиотечната дејност во Штип.⁵

5. Одржани изложби и манифестации по повод разни јубилеи, а во чест на Ацо Шопов

Во Библиотеката во 1982 година се одржале неколку изложби, реализирани по повод рази јубилеи како што се: 90 години од раѓањето на Јосип Броз Тито; 110 години од раѓањето на Гоце Делчев; 40 години од смртта на Никола Јонков Вапцаров (во рамки на манифестацијата „Месец на книгата '82“), но тука ставаме акцент на настанот на тема „**Сеќавање на Ацо Шопов**“.

Во 1988 година се одбележуваат 10 години постоење на Литературниот клуб „Искра“ со еминентни поетски имиња во Алманахот за 1988 год. Во

⁴ Извор: Дневен весник „ВЕСТ“, новинар: Љупчо Шатовски, соговорник: Трајко Пиков, (2003) година. Прилог со наслов: НЕОБИЧНА СУДБИНА НА ЕДНА ИЗЛОЖБА. Поставка за Ацо Шопов забравена 13 години во Бугарија.

⁵ Фотографија од монографијата „Националната установа-библиотека „Гоце Делчев“ (1946 – 2006)“, стр. 160.

Извор: од фотоархивата на Роднокрајното одделение во НУ – УБ „Гоце Делчев“, зачувани од Делчо Везенковски (лично пребарување)

алманахот на ЛК „Искра“ по повод 10-годишното постоење се објавени творби од членовите, но и од истакнати поети кои потекнуваат од Штип. Објавени се вкупно 37 песни од 14 автори меѓу кои и: Ацо Шопов, Љупчо Стојменски, Ристо Лазаров, Марија Кукубајска, Србо Ивановски, Шукри Рамо, Кирил Бујуклиев и Михаил Ренцов.

6. Ретка збирка што се чува во Библиотеката во Штип и автограф од Шопов

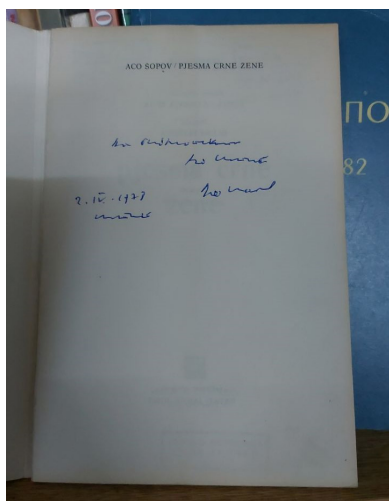
Да не беше оваа конференција, можеби, и не ќе можев повторно да се „сретнам“ со едно многу тенко, мало, а толку значајно и вредно книжуле.

Барајќи ја книгата, токму „вчера“ (ден пред Конференцијата) во Роднокрајното одделение што го носи името на Ацо Шопов во Библиотеката во Штип, заедно со библиотекарката Соња Манева наидовме на неколку драгоцени моменти.

Велат, книгата што ја бараш, сама ќе те најде.

Барајќи ја „малата“ книга, наидовме на една поголема. Тоа роднокрајно катче, лично го имам претражено долж и попреку, но една книга го чувала мигот баш вчера да ми дојде в раце. Како специјалист по средновековна книжевност, неуморно трагам по старини, по податоци, по ракописи, по факсимили, по автографи. И да не беше оваа конференција, можеби, овој автограф потаму во иднината ќе ме сретнеше, а (денес) во оваа прилика имам можност да го споделам со вас, а подолу ја приложувам и фотографијата од автографот.

Овој автограф е лично напишан од Ацо Шопов во книгата „Рјесма срне зење“ што ја подарува за Библиотеката во Штип. Како што се чита од него, Шопов пишува:

*На Библиотеката
во Штип*

Ацо Шопов

Книгата што тргнав да ја фотографирам е отпечатена во 1945 година во Штампарницата „Илинден“ во Штип. Станува збор за книгата „Песни“ од Ацо Шопов што се чува во Роднокрајното одделение во Библиотеката.

7. Постапување на спомен-бистата на Шопов во Штип

Овој труд (ова излагање) го заокружувам со уште неколку фотографии, недоволно познати за јавноста, а значајни за вајарското овековечување на Шопов во Штип. Фотографии од поставувањето и отворањето на спомен-бистата на Шопов пред штипскиот центар за култура и непосредно пред овој универзитетски храм во кој се наоѓаме. Во интерес на должината на овој труд, фотографиите останува да ги пренесам наративно, а присутните на сесијата од Конференцијата имаа ретка прилика да ги видат. Впрочем, меѓу целата книжевна, културна и граѓанска елита и присутност на тој свечен чин на обелоденувањето на спомен-бистата на Шопов пред истоимениот штипски „Дом на култура“ (сега веќе Центар за култура), поетот, роднокраен штипјанец Михаил Ренцов, е еден од личностите што ја откриваат спомен-бистата на Шопов.

8. Шоповиот легат, легатите во Македонија, легатите во Европа и светот

Лично сведочам за еден поинаков „култ“ кон легатите во европските и светските земји, но да не одиме подалеку, туку, слободно, можеме да се угледаме на соседна Србија. Во Македонија постои законска регулатива што ги уредува наследствата, но чувањето на уметничките дела, книжнината како производ на уметноста, предметите што остануваат во наследство по

упокојувањето на уметниците и видните личности, не подлежат на правна рамка или законско – државен протокол за нивно чување и постапување со нив. Ацо Шопов и неговата спомен – соба во Штип се пример за извонреден легат што уредно си го има најдено своето место во простории на установа од областа на културата. Преку овој труд поттикнувам и апелирам на стратешко размислување, планирање и воспоставување на законска регулатива за легатите и легатските целини во нашава земја, како за оние што се пред исчезнување и уништување, така и за оние што тековно идат и легат ќе бидат.

9. Заклучок

Посочувањето на библиографските единици, нивното пребројување и статистички приказ, ја претставуваат поезијата на Шопов во европски контекст, од една страна, а неговото нераскинливо поврзување со Штип го гаат и спомените, и делата негови, и чествувањата од денешните генерации.

ACO ŠOPOV'S POETRY THROUGH THE BIBLIOGRAPHIES OF PARTICULAR EUROPEAN ELECTRONIC DATABASES. ACO ŠOPOV AND ŠTIP – THE UNBROKEN TREAD

Milena Ristova-Mihajlovska
Goce Delcev University, Stip

The object of interest of this paper are the represented bibliographic units from the work of Aco Šopov in the electronic databases of library data in several European countries. In particular, the works of Šopov represented in the library bases in Macedonia, Serbia, Albania, Montenegro, Slovenia, Bosnia, Bulgaria, Kosovo are considered. In a separate part of the paper, one "exhibition" by Šopov that was kept in the Library in Štip but was taken away and never returned is discussed. Special emphasis is put on legacies as library entities in European countries and their treatment in our country, where Šopov's legacy as an affected part, while recommendations are given for further legal interpretations. In that context, the future activities in the City under the Isar in the honour of Aco Šopov, whose name bears the Stip's native department in NI-UL "Goce Delcev" - Stip, are mentioned. It is based on the fact that the "new" premises of the Library are "put into use" by Šopov himself - testimonies supported by statements and photo-documentation. The reference of the bibliographic units, their counting and statistical presentation, represent Šopov's poetry in a European context, on the one hand, and his inseparable connection with Štip is cherished by memories, his works, and the tributes of today's generations on the other hand.

Key words: *bibliographic units, legacies, Šopov, libraries*